

ogsaa¹ efterhaanden det radikale Venstre sluttet op, saaledes at de nu staar paa ganske samme Trin.

Hvis man gaar dem nærmere paa Klengen med Hensyn til disse Skatter og Takster, viser det sig jo, at bagved det hele staar Kravet om Nedsættelse af de sociale Udgifter. Det er det, det egentlig kommer an paa. Man vil vælte Byrderne fra Efterkrigstiden og fra Krigstiden over paa Arbejderne og Tjenestemændene og Husmændene og alle Smaafolk her i Landet. Det er jo Meningen. Endogsaa Skatterne fra de allerstørste Skatteydere, synes det man vil vælte over.

Der er et Folkefærd, der særlig optræder i den senere Tid. Det er Lensgreverne. De klager over Ejendomsskylden; den er meget haard ved dem, siger de. Det er navnlig deres Slotte; dem kan de ikke svare Ejendomsskylden af. Der er endogsaa en Lensgrevinde, Lensgrevinde Wedell, som skal have skrevet eller sagt til et Blad, at hun vilde nedrive sin Arvepart, Frijsenborg, for det kunde ikke betale sig for hende at have dette Slot. Jeg er dog temmelig rolig i den Henseende; jeg tænker, hun lader det staa, for det koster formodentlig mere at rive det ned; jeg antager, hun hellere vilde sælge det, hvis det skulde være. Men Udtalelsen tyder jo ikke paa nogen stor Ærbødighed overfor det fra Fædrene nedarvede Gods, og har disse Mennesker ikke selv mere Ærbødighed for det, ved jeg ikke, hvorfor vi andre skulde have det.

Jeg vil derfor gerne henstille til OverSkyldraadet, at man ikke tager noget som helst Hensyn til den Sentimentalitet, der viser sig i Pressen i Øjeblikket overfor Lensgreverne og Lensbaronerne. De kan godt bære de Skatter, de har, og den Ejendomsskyld, der hviler paa disse Godser, er Statens Prioritet i dem, og den skal vi ikke under nogen Omstændigheder give Afkald paa. Dersom det fører til, at Herregaardene gaar over paa andre Hænder, er der ingen Ulykke i det; det er et Udslag af Privatkapitalismen, og det kan vi virkelig ikke gøre for. Disse Mennesker er jo begejstrede for Privatkapitalismen; de roser den alle Vegne, de holder paa den hellige Arveret og den hellige private Ejendomsret til Jorden; ja vel, mine Herrer, men saa maa de virkelig ogsaa slide den med Helsen, naar den kommer over dem. (*Martin Hansen*: Det er Handel og Vandel). Ja, det er; de maa ogsaa handle, hvis de vil; det kan godt være, at andre maa overtage disse Godser, men det skader ikke Samfundet; det kan være Samfundet lige-

gyldigt, om den ene eller den anden har dem.

Jeg tænker f. Eks., at de Industribaroner, der er vokset op og har samlet store Formuer ved Toldbeskyttelsen, efterhaanden kommer og køber disse Lensslotte; det er udmærket; lad dem bare det; det gør ikke noget; Slottene bliver staaende alligevel, og maaske bliver de billigere, saa Stat og Kommune senere kan overtage dem; det er der aldeles ingen Ulykke i. Man kan godt have Medlidenhed med de Folk, som skal gaa bort fra deres Slotte; det er der ikke noget i Vejen for, og jeg kunde meget godt ønske, at de kunde beholde dem, men jeg ser ikke rettere end, at det, der sker, kun er dette, at Lensgodserne er blevet privat Ejendom, de er blevet Genstand for Handel og Vandel, som alle andre Ejendomme, og deres Ejere er jo selv begejstrede for den Metode, men saa maa de virkelig ogsaa tage, hvad der følger paa. Det gælder de fleste andre Mennesker, at deres Forfædre en Gang har haft en eller anden Ejendom, som er gaaet bort netop paa Grund af Privatkapitalismen, gaaet over paa andre Hænder i Kraft af Privatejendomsretten til Jorden og i Kraft af den hellige Arveret. Nu vel, naar det er sket for andre, kan det ogsaa ske for disse Familier; der er ingen Grund til at blive sentimental i den Anledning. Jeg mener derfor, at disse Forhold skal have Lov at gaa deres Gang, Privatkapitalismen maa have Lov at gøre sit Arbejde paa alle Omraader, uden at vi derfor falder i Svime.

Men, naar man kommer og siger, at Skatterne skal ned, og de sociale Udgifter skal ned, saa siger jeg: Hus forbi, det kan Socialdemokraterne ikke under nogen Omstændigheder gaa med til. Vi har arbejdet denne Lovgivning op her i Landet, vi har ved vor Agitation fremtvunget Alderdomsforsørgelsen, vi har faaet løst de andre sociale Spørgsmaal, som ingen tænkte paa, før vi kom og rejste dem, og vi vil ikke, naturligvis ikke, give det vundne fra os igen. Det skal og maa blive staaende; de Skanser, der er vundet her, maa blive.

Og ser man paa, hvorfor de sociale Udgifter er blevet saa store, som de er, ja, saa er det ganske simpelt, fordi Erhvervene ikke forsørger deres Arbejdere; de skaber arbejdsløse, men de forsørger ikke deres gamle, skaffer ikke Skoler til Arbejdernes Børn, skaffer ikke Boliger til Arbejderne. Alle disse Ting overlader de til Kommunerne, til Staten, til Samfundet, og derved fremkommer de store sociale Udgifter. Landbruget f. Eks. forsørger jo ikke sin